

Nr 169

Utlåtande i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under femte huvudtiteln, avseende socialdepartementets verksamhetsområde.

(3:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ewerlöf m. fl.* (I: 531) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 643), har yrkats, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,

1) att Kungl. Maj:t måtte genom direktiv till berörda myndigheter och genom åtgärder i övrigt tillse, att utgifterna för budgetåret 1959/60 å följande, redan beslutade anslag nedbringas i förhållande till riksstaten med nedan angivna belopp:

	Anslag	Kronor
Socialattachéer		100 000
Mödrahjälp		2 750 000
Mödrahjälpnämnderna		85 000
Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem		3 500 000
Allmänna barnbidrag		187 500 000
Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag		500 000
Ferieresor för barn		250 000
Stipendier för underlättande av husmoderssemester		500 000
Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån		60 000 000
Bostadsrabatter		20 000 000
Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet ..		1 000 000
Bidrag till sjukkassor m. m.		61 000 000

2) att Kungl. Maj:t måtte förelägga innevarande höstriksdag förslag till de författningsändringar, vilka må vara erforderliga för genomförande av de ovan upptagna besparingsförslagen men beträffande vilka motionärerna av konstitutionella skäl är förhindrade att själva framlägga förslag.

Beträffande motiveringen för ifrågakvarande yrkanden får utskottet hänvisa till motionen II: 639.

Utskottet har funnit sig icke böra tillstyrka förevarande förslag och hemställer alltså,

att motionerna I: 531 och II: 643, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 27 november 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Bergman, Holmqvist, Pålsson, Axel Johannes Andersson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Ragnar Bergh, Jacobsson och Edström; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Pettersson i Degerfors, Malmborg, Thapper, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, Nilsson i Göingegården, Cassel, Wedén, Hansson i Skegrie, Gustafsson i Skellefteå och Johansson i Norrköping.

Reservation

av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Nilsson* i Göingegården och *Cassel*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet har med hänsyn till det statsfinansiella läget funnit sig böra tillstyrka förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 531 och II: 643, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,

1) att Kungl. Maj:t måtte genom direktiv till berörda myndigheter och genom åtgärder i övrigt tillse, att utgifterna under femte huvudtiteln för budgetåret 1959/60 nedbringas i förhållande till riksstaten med 337 185 000 kronor på sätt i motionerna angivits;

2) att Kungl. Maj:t måtte förelägga innevarande höstriksdag förslag till de författningsändringar, vilka må vara erforderliga för genomförande av nämnda besparingsförslag.»

Särskilt yttrande

av herrar *Axel Johannes Andersson, Jacobsson, Edström, Malmborg, Wedén och Gustafsson* i Skellefteå, vilka anfört följande:

»På anslagen under femte huvudtiteln yrkades från vår sida under vårsessionen besparingar för budgetåret 1959/60 å nedanstående anslag med följande belopp:

Anslag	Kronor
socialattachéer (genom anstånd med inrättande av de av Kungl. Maj:t föreslagna två nya tjänsterna)	230 000
ersättning till kommunerna enligt socialhjälpslagen	750 000
ersättning till barnavårdsnämnderna	1 000 000
ferieresor för barn och husmödrar	800 000
bidrag för driften av semesterhem	200 000

Vidare föreslogs besparingar på anslagen till kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån, bostadsrabatter samt till bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet om sammanlagt 64 000 000 kronor. Dessutom föreslog vi minskning av statsbidragen till den allmänna sjukförsäkringen med sammanlagt 75 300 000 kronor. Vi föreslog vidare minskningar å omkostnadsanslagen för vissa under socialdepartementet lydande centrala myndigheter med sammanlagt 1 126 200 kronor.

Samtliga här angivna förslag till utgiftsbesparingar avvisades av riksdagens majoritet, vilket måste beklagas, då det medfört att möjligheterna att komma till rätta med de statsfinansiella problemen härigenom ytterligare försvårats.

Förslag om minskning av bostadssubventioneringen har från vår sida framförts i särskilda motioner till höstsessionen, vilka förslag behandlas i annat utlåtande. Vi hänvisar till detta. Förslag om minskning av den statliga subventioneringen av den allmänna sjukförsäkringen har ävenledes framförts i särskilda motioner från vår sida som behandlas i annat utlåtande.

Av de förut nämnda av oss vid vårsessionen framförda besparingsförslagen, har nu anslagen till socialattachéer och ferieresor för barn aktualiserats. Socialattachétjänsterna har inrättats i enlighet med riksdagens tidigare fattade beslut, och innehavare av tjänsterna har också utsetts av Kungl. Maj:t. Dessa omständigheter gör att det nu är omöjligt att för det nu löpande budgetåret vinna den tidigare föreslagna besparingen.

Vad så gäller anslaget till ferieresor så torde även här en besparing redan för innevarande budgetår endast kunna vinnas i begränsad omfattning med hänsyn till gällande regler för anslagets utanordnande och till att den faktiska belastningen av naturliga skäl huvudsakligen faller på sommarhalvåret. Vi anser emellertid, att Kungl. Maj:t bör eftersträva största möjliga begränsning av utgifterna under anslaget inom ramen för den besparing vi tidigare föreslagit.»